

Syyttäjälaitos- kirjanpitoyksikön toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2024

Julkaistu 26.2.2025
SY/3333/2023

Sisällysluettelo

1.....Toimintakertomus.....	3
1.1 Johdon katsaus.....	3
1.2 Tuloksellisuus.....	5
1.3 Vaikuttavuus.....	8
1.4 Toiminnallinen tehokkuus.....	11
1.4.1 Toiminnan tuottavuus.....	12
1.4.2 Toiminnan taloudellisuus.....	14
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta.....	15
1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaan saadut hyödykkeet.....	15
1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	15
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	16
1.7 Tilinpäätösanalyysi.....	20
1.7.1 Rahoituksen rakenne.....	20
1.7.2 Talousarvion toteutuminen.....	22
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	25
1.7.4 Tase.....	27
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	28
1.8.1 Arviointien tulokset.....	29
1.8.2 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	30
2.....Liitteet.....	30

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Syyttäjien käsiteltäväksi saapui vuonna 2024 enemmän asioita kuin edellisenä vuonna. Asioita ratkaistiin vähemmän kuin edellisenä vuonna. Syyttäjakohtainen asiaratkaisujen määrä oli edellisenä vuonna 200, mutta se laski vuoden 2024 aikana 197 ratkaisuun.

Huolimatta oikeudenhoidon selonteon budjettirahoituksen merkittävästä tasokorotuksesta syyttäjillä ratkaisematta olevien asioiden kokonaismäärä kääntyi takaisin kasvuun. Avoinna olevien asioiden määrä kasvoi 2023 loppuvuoden 17 325:stä vuoden 2024 lopun 18 117 asiaan. Syyttäjillä yli vuoden ratkaisematta olleiden asioiden määrä kasvoi vastaavasti 1 577 asiasta 1 622 asiaan. Ylivuotiset asiat keskittyivät vahvasti Etelä-Suomen syyttäjälueelle, mutta vuonna 2024 niiden määrä kasvoi eniten Länsi-Suomessa. Myös käräjäoikeuksissa vireillä olevien rikosasioiden määrä kasvoi syyttäjillä. Tuomioistuinviraston tilastojen mukaan vuoden 2023 lopussa oli vireillä 28 372 rikosasiaa ja vuoden 2024 lopussa 31 525 rikosasiaa. Syyttäjien määrä pysyi liki samana.

Syyttäjien käsittelemien rikosasioiden keskimääräinen vaativuus näyttäisi vähentyneen vuodesta 2023. Tarkkaa tietoa muutoksen määrästä ei ole, koska siirryttäessä SAKARI-järjestelmästä AIPA-järjestelmään ei ole saatavilla täsmällistä tilastotietoa juttukannan painotetusta vaativuudesta. Selvää kuitenkin on, että Etelä-Suomen juttukannan vaativuus oli aiempien vuosien tapaan muita syyttäjälueita korkeampi.

Vanhojen, yli 9 kuukautta syyttäjillä vireillä olleiden asioiden rästin purkamiseksi aloitettiin valtakunnansyyttäjän asettaman, kolmevuotisen ruuhkanpurkuhankkeen valmistelu. Kyseessä on Syyttäjälaitoksen siirtyneillä määrärahoilla toimiva valtakunnallinen hanke, jota johtaa valtakunnansyyttäjän toimisto. Hanke aloittaa toimintansa 1.4.2025, ja siinä työskentelee 14 syyttäjää sekä kaksi syyttäjänsihteerää. Ruuhkanpurkuyksikön tavoitteena on käsitellä hankkeen aikana vähintään noin 5 000 vanhaa syyteharkinta-asiaa. Tämän arvioidaan vakauttavan laitoksen työtilannetta, jos kaikkien syyttäjien keskimääräinen ratkaisutehokkuus ei edelleen laske.

Syyteharkinta-asioiden keskimääräinen ratkaisuaika (syyteharkinta-aika) lyheni edellisen vuoden 2,99 kuukaudesta 2,91 kuukauteen. Kaikkien asioiden (sis. myös esitutkinnan rajoittamiset) ratkaisuaika lyheni vastaavasti 2,51 kuukaudesta 2,41 kuukauteen.

Syyttäjälaitoksen vuoden 2019 organisaatiouudistuksessa aloitettua syyttäjäntoiminnan ja sen ohjaamisen kehittämistä jatkettiin ja vakiinnutettiin. Erikoissyyttäjien vetämien osaamistiimien kokoamista ja niiden toiminnan käynnistämistä jatkettiin syyttäjäalueilla. Lisäksi jatkettiin koulutusjärjestelmän uudistetun rakenteen mukaista toimintaa ja syyttäjien koulutuksen tehostamista. Koulutuksessa panostettiin aiempaa koordinoitumpaan suunnitteluun.

Valtakunnansyyttäjän toimistoon perustetun poliisirikosyksikön toiminta alkoi 1.10.2024. Yksikölle keskitettiin poliisirikosasioiden tutkinnanjohtaja- ja syyttämistehtävät koko maassa. Poliisi on vastaavasti keskittänyt poliisirikosasioiden tutkinnan keskusrikospoliisiin tätä varten perustetulle yksikölle.

Valtakunnansyyttäjän toimiston uudistettu, osastoihin ja niiden yksiköihin perustuva organisaatio aloitti toimintansa. Tavoitteena on VKST:n toiminnan tehostamisen lisäksi myös keventää syyttäjäalueiden työkuormaa erityisesti hallinnollisissa asioissa.

Syyttäjien työpanoksen kohdentaminen Kieku-järjestelmässä on edelleen riittämätöntä. Tämä vaikeuttaa tosiasiallisen työmäärän selvittämistä sekä tietojen hyödyntämistä laitoksen työn ja sisäisten voimavarojen jakamisessa.

Rikosasioiden käsittelyn vähittäinen siirto SAKARI-järjestelmästä yhä kehitteillä olevaan AIPA-järjestelmään ei ainakaan tällä hetkellä täysin tue tuloksellista työtä. Siirtyminen on hankaloittanut työskentelyä jo vuonna 2023, ja yhä osin puutteelliset ominaisuudet heikentävät tuloksellisuutta ainakin ylimenokaudella rikos-AIPAn käyttöönottoon saakka. AIPAn siirtyminen hankaloittaa myös toiminnan seurantaan ja ohjaamiseen tarvittavan tilastotiedon saatavuutta ja heikentää sen luotettavuutta, koska esimerkiksi painotetusta vaativuudesta ei saada tietoja.

Valtakunnansyyttäjän toimisto jatkoi syyttäjäntoiminnan alueseurantaan Länsi-Suomen ja Ahvenanmaan seurannoilla. Alueseurannoilla apulaisvaltakunnansyyttäjän johtamat seurantatiimit selvittävät alueen syyttäjäntoimintaa, työhyvinvointia ja sidosryhmäyhteistyötä monipuolisesti.

Syyttäjälaitoksen edustajat osallistuivat oikeuslaitostyöryhmän työskentelyyn.

1.2 Tuloksellisuus

Syyttäjälaitoksen päätavoitteena on kasvattaa toiminnan tuottavuutta ja tehokkuutta lisätyn perusrahoituksen turvin. Asiaratkaisujen määrää kasvatetaan ja syyteharkinta-aikoja lyhennetään pysyvästi kiinnittämällä huomiota syyttäjakohtaisen ratkaisutehokkuuden nostamiseen.

Tuloksellisuustavoitteet Syyttäjälaitoksen ja oikeusministeriön tulossopimuksessa 2024–2027

- Tulostavoite 1: Rikosvastuuta toteutetaan oikeudenmukaisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti sekä vaativissa että päivittäisrikoksissa.
- Tulostavoite 2: Avoinna olevien asioiden ja erityisesti pitkään avoinna olleiden asioiden määrissä saavutetaan kohtuullinen taso.
- Tulostavoite 4: Esitutkintayhteistyö on tehokasta ja lyhentää rikosasioden käsittelyaikaa syyttäjällä.
- Tulostavoite 5: Syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinten välisellä yhteistyöllä edistetään rikosasioden sujuvaa ja nopeaa käsittelyä.
- Tulostavoite 6: Turvataan digitalisaation tuottavuuspotentiaali.
- Tulostavoite 7: Syyttäjien rikos-AIPA-järjestelmä on otettu käyttöön ja henkilöstö on koulutettu toimintatapamuutoksiin.
- Tulostavoite 14: Rahoituspohja ja henkilöstörakenne mahdollistavat vakaan, suunnitelmallisen ja ennakoitavan ydintoiminnan toteuttamisen.

Keskeiset toimet tulostavoitteiden saavuttamiseksi

Syyttäjälaitoksen toiminnan tuloksellisuus ei toteutunut odotetusti. Syyttäjakohtaisessa ratkaisutehokkuudessa ei päästy tavoitteeseen. Asioita saapui käsiteltäväksi enemmän kuin vuotta aiemmin, mutta ratkaisumäärä jäi pienemmäksi. Siksi asioiden käsittelyn ruuhkautuminen jatkui, eikä pitkään avoinna olleiden asioiden määrässä saavutettu kohtuullista tasoa.

Avoinna olevat asiat lisääntyivät 1 717 kappaleella vuoden 2023 lopusta. Samalla syyttäjien henkilötöyvuositavoitteista jäätiin merkittävästi. 16 400 avoimen asian tavoite olisi saavutettu, jos yhden syyttäjän keskimääräinen ratkaisumäärä olisi 197 asian sijaan ollut 201. Jos taas ratkaisuteho olisi pysynyt toteutuneen mukaisena, syyttäjiä olisi pitänyt olla noin yhdeksän enemmän.

Ratkaisutoiminta ja avoinna olevat asiat	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2024
Saapuneet ja ratkaistut asiat, kpl				
Ratkaistavaksi saapuneet asiat	85 053	87 931	89 317	91 350
Ratkaistut asiat	84 166	89 502	88 522	92 350
Syyteharkinnassa avoinna olleet asiat, kpl				
Avoinna olevia asioita yhteensä	18 895	17 324	18 117	16 400
6–12 kk avoinna olleita asioita	4 189	4 437	4 198	3 300
yli 12 kk avoinna olleita asioita	1 608	1 577	1 622	1 150

Taulukko 1. Ratkaisutoiminta ja avoinna olevat asiat

Asioiden ruuhkautuminen ja pitkät käsittelyajat koskevat erityisesti muita kuin nopeasti käsiteltäviä, yksinkertaisia rikosasioita. Yksinkertaiset asiat käsitellään nopeassa menettelyssä (NOTO) hyvin nopeasti ja hoidettuun juttumäärään nähden vähin syyttäjäresurssein. Vuonna 2024 NOTOn henkilötyövuosikertymä oli noin 40 ja sillä tuotettiin 44 052 ratkaisua. Käytännössä 8,8 % Syyttäjälaitoksen syyttäjistä tuotti 49,8 % kaikista ratkaisuista.

Kaikkien vaativimpia rikosasioita varten on perustettu erikoissyyttäjäjärjestelmä. Se koostuu päätoimisista, valtakunnallisesti toimivista erikoissyyttäjistä kolmella erikoistumisalueella (talous, henkilöt ja turvallisuus) sekä erikoistuneista aluesyyttäjistä, jotka keskittyvät syyttäjäalueillaan tiettyihin rikoslajeihin muun syyttäjän työnsä ohella.

Ohjeistuksen mukaisena painopisteenä olisi käyttää erikoissyyttäjien erikoisosaamista syyteasioissa ja asiantuntijatehtävissä tarpeen mukaan joustavasti koko maassa riippumatta heidän sijoituspaikastaan. Eri oikeudenalojen erikoissyyttäjät hoitavat laadukkaasti syyttäjäalueiden vaativimpia rikosasioita, mutta heidän työpanoksensa käyttäminen joustavasti koko valtakunnan vaativimman juttukannan hoitamiseen ei ole toteutunut ohjeistuksen tarkoittamassa laajuudessa. Tähän on käytännöllisiä syitä, kuten kustannuksia aiheuttavan työmatkustamisen välttäminen, mutta syynä lienee myös syyttäjäalueiden pahasti ruuhkautunut työtilanne, joka ohjaa käyttämään erikoissyyttäjiä heidän oman sijoittumisalueensa juttujen hoitamiseen.

Syyttäjäalueilla syyttäjien erikoisosaamista tuetaan osaamistiimeillä. Ryhmät tukevat syyttäjien osaamista tietyissä rikoslajeissa. Tiimit voivat olla syyttäjäalueen sisäisiä tai laajempia, ja niitä vetävät kyseisen alan erikoissyyttäjät tai muut tiimin toimialaan hyvin perehtyneet syyttäjät.

Erikoistumisalueista vastaavat valtiosyyttäjät ovat seuranneet ja ohjanneet järjestelmän toimintaa ja raportoivat siitä johtoryhmälle yhteistyössä syyttäjälalueiden kanssa.

Syyttäjien alueellisessa ja valtakunnallisessa koulutuksessa sekä tutor-syyttäjätoiminnassa jaetaan tietoa ja osaamista eri vaatavuustason juttuja hoitaville syyttäjille, jotta he voivat toteuttaa rikosvastuuta oikeudenmukaisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti sekä vaativissa että päivittäisrikoksissa. Tavoite ei kuitenkaan käytännössä aina toteudu, koska asioiden käsittely on ruuhkautunut. Perussyynä tähän on lienee se, että koko oikeudenhoidon alan ja esitutkinnan resurssit ovat riittämättömät moninaisten tehtävien hoitamiseen.

Syyttäjien esitutkintayhteistyöstä annettu valtakunnansyyttäjän ohje tuli voimaan 1.1.2024. Ohjeen tarkoituksena on tehostaa esitutkintayhteistyötä ja rikosprosessia. Syyttäjien työhönsä käyttämästä ajasta keskimäärin 4,4 % kuluu esitutkintayhteistyöhön. Se ei vastaa sitä käytännön panosta, jota syyttäjiltä odotetaan esitutkintoihin osallistumiseksi ja niiden ohjaamiseksi. Tätä aikaa ei ole juuri mahdollista nostaa, koska se edellyttäisi työajan vähentämistä jo valmiiksi ruuhkautuneesta syyteharkintatyöstä ja syyteasioiden osin jo viivästyneistä istunnoista.

Poliisihallituksen ja Tuomioistuinviraston (TIV) kanssa tehtiin säännöllistä yhteistyötä tavoitteena parantaa yhteistä tilannekuvaa ja rikosprosessin sujuvuutta. TIV-yhteistyön merkitystä vähentää se, ettei TIVillä ole varsinaista toimivaltaa antaa keskitettyjä ohjeita tuomioistuimille ja tuomareille. Tämän vuoksi VKST:llä ei ole tuomioistuinlaitoksessa valtakunnallista vastinparia, jonka kanssa sopia valtakunnallisista menettelyistä. Niillä varmistettaisiin käsittelyjen sujuvuus ja nopeus. Vaikuttavaa yhteistyötä tuomioistuinlaitoksen kanssa tehdään kuitenkin syyttäjälalueilla paikallisten käräjäoikeuksien kanssa sekä yhdessä erilaisissa verkostoissa ja koulutus- ja kehittämishankkeissa.

Syyttäjien asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmän, rikos-AIPAn, käyttöönotto siirtyi vuodesta 2024 vuoteen 2025. Kun järjestelmä otetaan käyttöön, sen arvioidaan täyttävän vain toiminnalliset minimivaatimukset. On todennäköistä, etteivät järjestelmän ominaisuudet välittömästi tehosta syyttäjien työtä. Pelkkä järjestelmämuutos ei toisaalta voi tätä tehdä, vaan tehokkuuden lisääntyminen tulee niistä työtapojen muutoksesta, joissa uuden järjestelmän mahdollisuuksia voidaan hyödyntää aiempaa paremmin.

Järjestelmän käyttöönotto, ylläpito, hallinnointi ja kehittäminen kuluttavat Syyttäjälaitoksen resursseja huomattavasti. Näköpiirissä ei ole erityistä digitalisaation tuomaa merkittävää tuottavuuden parantumista, joka lähitulevaisuudessa auttaisi syyttäjiä heidän käytännön työssään, ellei myös työtapoja voida muuttaa järjestelmää hyödyntävällä tavalla. Olennaista on, että rikosprosessiketjun kaikki toimijat pyrkivät toiminnan tehostamiseen.

Syyttäjälaitos on osallistunut oikeuslaitostyöryhmän työhön. Siinä on tunnistettu lukuisia kehittämismahdollisuuksia, jotka voisivat tehostaa Syyttäjälaitoksen ja koko oikeuslaitoksen toimintaa. Kehitysehdotuksia käsitellään asetettavissa projektiryhmissä vuosina 2025–2026. Useimmat niistä edellyttävät säädösmuutoksia.

1.3 Vaikuttavuus

Oikeusministeriön hallinnonalan perustehtävänä on huolehtia oikeusvaltion ja demokratian toimivuudesta. Syyttäjälaitos panee toimeen hallinnonalan vaikuttavuustavoitteita toteuttamalla lakisääteiset tehtävänsä siten, että kansalaisten oikeusturva ja perusoikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti ja joutuisasti. Vaikuttavuutta edistetään hyvällä julkisuuskuvalla ja edistämällä soveltuvilta osin YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelman Agenda 2030:n kirjauksia.

Vaikuttavuustavoitteet Syyttäjälaitoksen ja oikeusministeriön tulossopimuksessa 2024–2027

- Tulostavoite 3: Syyteprosessia sujuvoitetaan, järjestelyt ovat valtakunnallisesti yhdenmukaiset ja ne tukevat Syyttäjälaitoksen ratkaisumäärien, -nopeuden ja -tehokkuuden kasvua sekä edistävät kansalaisten yhdenvertaista kohtelua valtakunnallisesti.
- Tulostavoite 8: Syyttäjälaitoksen toiminta tunnetaan ja sitä arvostetaan.
- Tulostavoite 17: Lapsen asemaa parannetaan.
- Tulostavoite 18: Syyttäjälaitoksen hiilijalanjälkeä pienennetään.

Keskeiset toimet tulostavoitteiden saavuttamiseksi

Syyttäjälaitoksessa valmisteltiin valtakunnallisen rikos-AIPA-järjestelmän käyttöönottoa. Sen avulla tuetaan valtakunnallisesti yhdenmukaisia prosesseja. Järjestelmässä tunnistettujen puutteiden vuoksi on odotettavissa, ettei se käyttöönottohetkellä paranna työn tehokkuutta merkittävästi.

Apulaisvaltakunnansyyttäjän johdolla tehtiin seurantakäynnit Länsi-Suomen ja Ahvenanmaan syyttäjälueille. Niillä pyrittiin tukemaan yhdenmukaisia ja sujuvia menettelyjä syyttäjälueille.

Syyttäjälaitos osallistui merkittäväällä panoksella oikeuslaitostyöryhmän toimintaan. Innovatiivisen työn tarkoituksena oli tehdä ehdotuksia rikosprosessin sujuvuuden kehittämiseksi. Syyttäjälaitos osallistui myös lukuisiin muihin yksittäisiin työryhmiin ja lainsäädäntöhankkeisiin. Niitä olivat muun muassa syyteneuvottelun käyttöalan laajentaminen, sakkomenettelyn kokonaisuudistus, poliisin rikostiedustelun valmistelu ja nuorisorangaistuksen käytön laajentaminen.

Kolmevuotisen ruuhkanpurkuhankkeen valmistelu aloitettiin. Sen tavoitteena on vähentää erityisesti yli yhdeksän kuukautta avoinna olleita asioita. Alkuvaiheessa toimet painottuvat Etelä-Suomen syyttäjälueille, jossa pitkään avoinna olleita asioita on valtakunnallisesti eniten. Hankkeella edistetään kansalaisten yhdenvertaisuutta valtakunnallisesti.

Syyteprosessin laatujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset ja alueelliset laaturyhmät jatkoivat toimintaansa. Myös laaturyhmien työssä pyrittiin rikosprosessien sujuvoittamiseen.

Syyttäjälueille toimivat katujengirikollisuutta käsittelevät syyttäjien ja poliisien yhteistyöryhmät. Niissä pyrittiin kohdennetusti vaikuttamaan kasvavaan ilmiöön ja tehokkaaseen rikosvastuun toteuttamiseen.

Seurantakäyntien, hanke- ja työryhmätyöskentelyn sekä aktiivisen sidosryhmäyhteistyön tavoitteena on ollut lyhentää syyteharkinta-aikoja ja nopeuttaa koko rikosprosessiketjun toimintaa. Kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika jatkoi laskuaan ja oli vuoden lopussa 2,41 kuukautta. Yksinkertaisten ja keskivaikeiden rikosasioiden ratkaisuaikojen tavoite saavutettiin, mutta vaativissa asioissa tavoitteesta jäätiin selvästi.

Käsittelyajat	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2024
Keskimääräinen ratkaisuaika	2,60	2,51	2,41	2,50
esitutinnan rajoittamisasiat	0,49	0,52	0,40	-
kirjalliset rikosasiat	1,42	1,37	1,14	-
yksinkertaiset rikosasiat	3,19	2,96	2,94	3,05
keskivaikeat rikosasiat	5,38	5,26	5,53	5,31
vaativat rikosasiat	6,67	6,85	7,33	6,35

Taulukko 2. Ratkaisuaajat eri vaativuusluokissa

Erot syyttäjälaitosten ratkaisuaajoissa ovat edelleen suuret. Keskimäärin nopeimmin asiat ratkaistiin Länsi-Suomen syyttäjälaitoksella (1,84 kuukautta) ja Itä-Suomen syyttäjälaitoksella (2,14 kuukautta). Syyttäjälaitoksen keskiarvoa pidemmät ratkaisuaajat olivat Pohjois-Suomen syyttäjälaitoksella (2,69 kuukautta) ja Etelä-Suomen syyttäjälaitoksella (2,86 kuukautta).

Alueiden eroja selittää työn vaativuus¹. Vuonna 2023 yhden saapuneen tapauksen vaativuus Etelä-Suomen syyttäjälaitoksella oli 5,41. Vaativuusluku oli 27,3 % suurempi kuin Länsi-Suomen syyttäjälaitoksella, 47,8 % suurempi kuin Itä-Suomen syyttäjälaitoksella ja 28,8 % suurempi kuin Pohjois-Suomen syyttäjälaitoksella.

Etelä-Suomen syyttäjälaitoksella oli vuonna 2023 yhteensä 518 kpl yli viisi päivää kestäviä käräjäoikeuden istuntoja. Vastaavat luvut olivat Länsi-Suomessa 276, Itä-Suomessa 68 ja Pohjois-Suomessa 101. Etelä-Suomen syyttäjälaitoksen syyttäjät käyttivät istuntoihin noin 31,7 % kaikesta työajastaan ja Pohjois-Suomessa 29,1 %. Itä- ja Länsi-Suomessa vastaavat luvut olivat 25,9–26,5 %. Etelä- ja Pohjois-Suomessa istuntoihin käytetty työaika on suurempi kuin muualla Suomessa, mikä osaltaan selittää syyteharkinta-aikojen eroja.

Puolet kaikista asioista ratkaistiin erittäin nopeasti, noin 0,63 kuukaudessa. Kahdessa kuukaudessa tai nopeammin ratkaistiin noin 73,9 % kaikista asioista.

Syyttäjän tehtävän tunnettuutta sekä arvostusta kehitettiin aktiivisella ja ennakoivalla viestinnällä. Syyttäjien viestinnän tueksi valmisteltiin koulutus median kohtaamisesta erityisesti haastattelutilanteissa. Syyttäjälaitoksen vetovoimatekijöistä viestittiin kattavasti sosiaalisessa mediassa ja Syyttäjälaitoksen verkkosivuilla. Syyttäjän työtä esiteltiin nuorille suunnatussa esitteessä, jota jaettiin laajasti eri oppilaitoksiin. Nuoria tavoiteltiin myös sosiaalisessa mediassa toteutetussa sarjakuvakampanjassa, jonka tarkoituksena oli lisätä tietämystä rikos- ja vahingonkorvausvastuusta. Lisäksi syyttäjän työstä kerrottiin podcasteissa ja koululaisten

¹ Työn vaativuutta kuvaavan painotetun vaativuuden pisteluku perustuu saapuneiden tapausten ohella istuntopäivien määriin. Käräjäoikeudet ovat ottaneet AIPA-järjestelmän käyttöön syksyllä 2024, jonka jälkeen Syyttäjälaitos ei ole saanut istuntopäivädataa raportointijärjestelmiinsä. Vuonna 2024 painotettuun vaativuuteen perustuvat luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna.

Yrityskylässä. Viestinnän painopistealueet tunnistettiin ja toteutettiin aktiivisella mediaseurannalla.

Syyttäjälaitos jatkoi osallistumista moniammatilliseen Lastenasiointalo-hankkeeseen, jossa on tavoitteena lapsen aseman parantaminen rikosprosessissa. Edustajina oli kaksi lapsirikoksiin erikoistunutta erikoissyyttäjää, joiden työajasta noin puolet kohdennettiin hankkeeseen sen edistämiseksi. Hankkeessa on edistetty ja vahvistettu hyviä malleja erityisesti syyttäjien, poliisin, terveydenhuollon oikeuspsykologisten yksiköiden ja muita lapsiasioita hoitavien terveydenhuollon edustajien kanssa.

Matkustamista pyrittiin rajoittamaan kustannusten hillitsemiseksi. Etäsyyttämistä pyrittiin lisäämään keskustelemalla tuomioistuinten kanssa sen eduista ja tarkoituksenmukaisuudesta. Tuomioistuinten kanssa tehtiin aktiivista yhteistyötä istuntopäivätehokkuuden parantamiseksi.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

Syyttäjälaitoksen keskeisiin tavoitteisiin kuuluu syyttäjakohtaisen ratkaisutehokkuuden kasvattaminen. Tehokkuuden parantamista edistetään kehittämällä syyteprosessin valtakunnallisia järjestelyjä sekä edistämällä esitutkinta- ja tuomioistuin yhteistyötä. Myös toimitilat ja tukitoiminnot ovat oleellisessa roolissa tehokkuuden kehittämisessä.

Tehokkuustavoitteet Syyttäjälaitoksen ja oikeusministeriön tulossopimuksessa 2024–2027

- Tulostavoite 9: Syyttäjälaitoksen kaikkia voimavaroja käytetään valtakunnallisesti toiminnallisen tilanteen edellyttämällä ja osaamista tehokkaasti hyödyntävällä tavalla.
- Tulostavoite 10: Syyttäjälaitoksen toimitilat ovat tarkoituksenmukaiset ja mahdollistavat korkean tietoturvaluokan aineiston käsittelyn.
- Tulostavoite 11: Syyttäjälaitoksen valmiusorganisaatio häiriö- ja kriisitilanteisiin tukee ydintoimintaa.
- Tulostavoite 12: Tukitoiminnot on järjestetty syyteprosessia parhaiten tukevalla tavalla.

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Syyttäjien keskimääräinen ratkaisutehokkuus laski mittaushistorian matalimmalle tasolle: 197 ratkaisuun yhtä syyttäjän henkilötyövuotta kohden. Jotta ratkaisumäärät olisivat vastanneet saapuneiden asioiden määrää, syyttäjakohtaisen tehokkuuden olisi pitänyt olla noin 199 ratkaisua. Jotta tulostavoitteen mukainen 16 400 avoinna olevien asioiden määrä olisi saavutettu, yhden syyttäjän olisi pitänyt ratkaista noin 201 asiaa. Jo pienet parannukset tehokkuudessa ovat omiaan turvaamaan tulostavoitteiden toteutumisen. Saapuvia asioita vastaava ratkaisumäärä olisi edellyttänyt tehokkuuden nostamista vain 1 %:lla. Avoinna olevien asioiden kokonaismäärän tulostavoitteen saavuttaminen olisi puolestaan edellyttänyt tehokkuuden kasvattamista 2 %:lla.

Samalla kun tehokkuus on laskenut, on vastaavasti saapuvien tapausten määrä yhtä syyttäjää kohti pienentynyt. Käytännössä työmäärä jakautuu aiempaa tasaisemmin. Vielä vuonna 2015 tapauksia saapui yhtä syyttäjää kohti 497, kun vastaava luku vuonna 2024 oli 421. Laskua on 15,3 %. Samaan aikaan syyttäjakohtainen tehokkuus on laskenut liki saman verran, noin 16,2 %.

Seuraavassa on kuvattu tuottavuuden tunnuslukuja vuodesta 2021 alkaen. Painotetun vaativuuden pisteluvun luotettavuus vuodesta 2024 alkaen on huono, mikä johtuu käräjäoikeuksien rikos-AIPAn käyttöönotosta. Asiaa käsiteltiin tarkemmin kappaleessa 1.3.

Syyttäjän tehtävien tuottavuus	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2024
Ratkaisua / syyttäjä HTV	221	200	200	197	200–210
Tapausten lukumäärä / syyttäjä HTV	499	437	427	421	-
Painotettu vaativuus / syyttäjä HTV	2 129	2 037	1 938	1 847	1 778
Painotettu vaativuus / saapunut tapaus	4,27	4,67	4,54	4,39	-

Taulukko 3. Syyttäjän tehtävien tuottavuuden tunnuslukuja

Syyttäjakohtaiseen tehokkuuteen on pidemmällä aikavälillä vaikuttanut työn vaativuuden kasvu ja toisaalta se, että Syyttäjälaitoksen palveluksesta on poistunut kokeneita syyttäjiä. Menetettyä osaamista on mahdotonta korvata lyhyellä aikavälillä. Uudet syyttäjät ovat kokemattomia, ja huomattava määrä kokeneiden syyttäjien työpanosta sitoutuu heidän kouluttamiseensa. Tutor-toimintaan käytettiin vuonna 2024 noin 1,1 henkilötyövuotta, mutta määrä on todennäköisesti suurempi: Kaikki työ ei tule näkyväksi, koska työajan kohdentaminen on vähäistä. Myös keskivaikeaa juttukantaa hoitavien syyttäjien työtilanne on pysynyt ruuhkaisena.

Käräjäoikeuksiin vireille pantujen syyteasioiden ruuhkautuminen olisi vaatinut painottamaan syyttäjien työpanosta enemmän oikeudenkäyntien pääkäsittelyihin kuin syyteharkintaan. Tämä ei kuitenkaan ole ollut mahdollista syyteharkintaan ruuhkautuneiden asioiden suuren määrän vuoksi.

Tuomioistuimien palautteen mukaan pääkäsittelyjä olisi voitu järjestää enemmänkin, ellei puute syyttäjistä olisi sitä estänyt. Syyttäjien työjonojen suunnitelmallista ja tehokasta purkamista vaikeuttaa lisäksi se, että yhä useammat asiat ovat kiireellisiä jo syyteharkintaan saapuessaan.

Tuottavuutta heikentää edelleen syyttäjien vaihtuvuus, varsinkin henkilömäärältään suurimmalla ja pahimmin ruuhkautuneella Etelä-Suomen syyttäjäalueella. Vaihtuvuus aiheuttaa runsaasti kaksinkertaista työtä: Kun syyttäjä lähtee tehtävästään, hänen käsittelemänsä asiat joudutaan jakamaan muille syyttäjille. Tyypillisesti on kyse useista kymmenistä rikosasioista, joihin uudet syyttäjät joutuvat perehtymään alusta alkaen. Syyttäjävaihtuvuuden tuottavuudelle aiheuttamaa haittaa pahentaa se, että yleensä lähtijät ovat kokeneimpia syyttäjiä ja tulijat kokonaan vailla aiempaa lainkäyttökokemusta.

Erittäin laajojen asioiden käsittelyyn on koottu syyttäjärhmiä, joissa on ollut jäseniä yli aluerajojen. Myös yksittäisiä syyttäjäpareja on muodostettu aluerajat ylittäen. Pääosin erikoissyyttäjäresurssien käyttö rajautuu kuitenkin yhä aluekohtaisesti, eikä valtakunnallinen toimintatapa ole toteutunut. Erikoistumisalueiden koordinoivien apulaispäälliköiden aluerajat ylittävä yhteistyö on ollut vähäistä.

Syyttäjien ja sihteereiden työnjakoa on kehitetty miniAIPAn käyttöönoton yhteydessä. Työtapojen yhtenäistämisen merkittävimmät toimet ajoitetaan varsinaisen rikos-AIPAn käyttöönoton yhteyteen vuonna 2025. Syyttäjien työtä on tuettu valmistelijoiden avulla.

Valtakunnansyyttäjän toimiston uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2024. Uusi organisaatio koostuu syyttäjäntoiminnan ja toiminnan tuen osastoista, jotka jakautuivat yhteensä seitsemään yksikköön. Keskushallinnon toimintaa on kehitetty siten, että hallinnollisia tehtäviä on mahdollista siirtää pois syyttäjäalueilta valtakunnansyyttäjän toimiston tehtäväksi. Tavoitteena on vapauttaa syyttäjäalueiden aikaa syyttäjien substanssitehtäviin.

Työpanoksen kohdentuminen ei ole parantunut merkittävästi. Syyttäjien substanssitehtävien osuus kaikesta käytetystä työajasta oli 78,1 %. Ero aiempiin vuosiin nähden ei ole suuri.

Syyttäjätehtäviin ei ole vielä vapautunut työaikaä toivotulla tavalla muista, esimerkiksi yleishallinnollisista tehtävistä. Työpanoksen kohdennustiedoissa on epävarmuutta, koska syyttäjien kohdennusaste oli vuonna 2024 noin 55 %.

Porin, Vantaan ja Jyväskylän oikeustalohankkeita on edistetty suunnitelmallisesti ja aktiivisesti. Porissa tilat otetaan käyttöön vuonna 2025. Sisäilmaongelmat aiheuttivat haasteita Rovaniemellä ja Kemissä. Rovaniemen uusi oikeustalo on edennyt hankesuunnitteluvaiheeseen.

Valtioneuvoston oikeuskansleri on kiinnittänyt huomiota siihen, ettei Syyttäjälaitoksella ole ollut tarjota sellaisia työtiloja, jotka mahdollistavat turvallisuusluokitellun aineiston käsittelyn.² Turvatilaratkaisuja on toteutettu ja jatkovalmistelua tehdään tulossopimuksen mukaisesti kaikkien syyttäjäläueiden osalta.

Syyttäjälaitoksen valmiussuunnitelma valmistui vuoden 2024 aikana. Valtakunnansyyttäjän toimisto ja syyttäjäläueet ovat osallistuneet valmiusorganisaation toimintaan ja valmiussuunnitteluun aktiivisesti. Valmiustoimintaa on tehty yhteistyössä Puolustusvoimien ja oikeusministeriön hallinnonalan virastojen kanssa. Syyttäjäläueilla aloitettiin keskustelut käräjäoikeuksien ja poliisilaitosten kanssa toiminnan turvaamisesta poikkeusoloissa. Henkilövaraukset on tehty.

Syyttäjänsihteerien virkarakennetta vakautettiin vakituisille nimityksillä.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Yksi Syyttäjälaitoksen keskeinen taloudellisuustavoite on toteuttaa suunnitelmallisesti valtion toimitilastrategiaa. Tilaratkaisuilla edistetään tehokasta toimintaa ottamalla huomioon Syyttäjälaitoksen toiminnan erityispiirteet yhteistyössä tuomioistuimien kanssa. Yhteiskäyttötiloja pyritään hyödyntämään täysimääräisesti. Tilat mitoitetaan oikein tietopohjaisella suunnittelulla.

² OKV/385/10/2023-OKV-7 – 8.3.2024

Vuoden 2024 toimintamenojen käytön suhdetta työn vaativuuteen on mahdotonta arvioida luotettavasti. Tämä johtuu käräjäoikeuksien rikos-AIPAn käyttöönoton puutteellisista tiedonsiirroista.

Yhden asiaratkaisun hinta näyttäytyy poikkeuksellisen kalliina. Syynä on määrärahojen käytön kasvu ja toisaalta se, että asiaratkaisuja tehtiin 980 kpl edellisvuotta vähemmän. Jos asioita olisi ratkaistu saman verran kuin edellisvuonna, toimintamenojen suhde ratkaisuihin olisi ollut 716 euroa. Jos avoinna olevat asiat olisivat vähentyneet tulostavoitteiden mukaisesti, suhdeluku olisi ollut 711 euroa.

Toimitilojen käytön kustannukset yhtä henkilötyövuotta kohden saavutettiin. Tavoite olisi ylitetty, jos henkilötyövuositavoitteet olisi saavutettu. Tilanne on sama toimitilojen käytön tehokkuudessa. Vaikka tehokkuusluku on parantunut 5,4 % vuodesta 2023, tehokkuusluku olisi ollut 11,9 % parempi, jos henkilötyövuositavoitteet olisi saavutettu suunnitellusti.

Toiminnan taloudellisuus	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2024
Toimintamenojen käytön suhde työn vaativuuteen (euroa / vaativuspiste)	64	70	77	76
Asiaratkaisun keskimääräinen hinta (toimintamenojen käyttö / ratkaistu asia)	657	675	724	703
Toimitilakulut / HTV	7 114	7 168	7 286	7 274
Toimitilojen käytön tehokkuus (m2 / HTV)	23,5	23,6	22,3	17

Taulukko 4. Taloudellisuuden tunnuslukuja

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaan saadut hyödykkeet

Syyttäjälaitoksen tuotokset ovat syyttäjien ratkaisuja syyteharkinta-asioissa ja muissa syyttäjille kuuluvissa asioissa sekä rikosasioiden käsittelyjä tuomioistuimissa. Luvut on esitetty tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta käsittelevissä kappaleissa.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Syyttäjälaitoksen suoritteiden laadun sekä laitoksen palvelukyvyn lakisääteinen seuranta ja ohjaaminen jakautuvat valtakunnansyyttäjän toimiston valtakunnallisiin ja syyttäjäalueiden aluekohtaisiin tehtäviin.

Seurannan tärkein väline on Syyttäjälaitoksen yhteinen Power BI -pohjainen raportointitietokanta, joka on käytössä kaikilla organisaatiotasoilla. Raporttia on täydennetty viikoittaisilla tilannekuva-raporteilla. Tietoja on käsitelty säännöllisesti valtakunnansyyttäjän toimiston ohjausryhmässä, Syyttäjälaitoksen johtoryhmässä, syyttäjääueiden omissa ohjausryhmissä ja yksiköissä.

Toiminnan yhdenmukaisuutta on analysoitu myös kantelumenettelyn yhteydessä sekä laajemmin apulaisvaltakunnansyyttäjän johdolla tehdyllä seurantakäynnillä Länsi-Suomen ja Ahvenanmaan syyttäjälueille.

Syyttäjälueille syyttäjien ratkaisujen laadun seuranta kuuluu oleellisesti esihenkilötyöhön. Syyttäjälueet sopivat sidosryhmien kanssa yhdenmukaisista menettelytavoista.

Syyttäjälaitoksen valtakunnallisessa laatutyössä sovitaan yhteisesti teemoista, joihin syyttäjälueille kunakin vuonna keskitytään. Syyttäjälaitoksen valtakunnallisen laatutyöryhmän loppuraportti valmistui toukokuussa 2024. Sen teemana oli todistelun teemoittelu haastehakemuksessa.

Syyttäjien työn ja ratkaisujen laatu ei ole ollut yleisesti kritiikin pääkohteena. Asioiden joutuisa käsittely rikosketjussa ei toteudu hyvin. Syynä ovat pitkittyneet syyteharkinta-ajat, syyttäjien työhönsä käyttämän ajan riittämättömyys hoitaa tuomioistuinkäsittelyitä ja lukuisien vanhojen asioiden ruuhkautuminen jonoon odottamaan käsittelyvuoroaan. Ongelmaan on reagoitu perustamalla uusi valtakunnallinen ruuhkanpurkuhanke, joka aloittaa toimintansa 1.4.2025.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstöön liittyvissä tulostavoitteissa painotetaan henkilöstön rakenteen ja alueille sijoittumisen kehittämistä niin, että se vastaa Syyttäjälaitoksen tehtävien vaatimuksia. Toiminnan johtaminen on vaikuttavaa ja esihenkilötyö ammattimaista. Rekrytointi perustuu pitkäjänteiseen ja ennakoivaan suunnitteluun. Syyttäjälaitoksen pitovoimaa työnantajana parannetaan ja osaamista kehitetään ennakoivasti.

Tavoitteet henkisten voimavarojen hallitsemiseksi ja kehittämiseksi Syyttäjälaitoksen ja oikeusministeriön tulossopimuksessa 2024–2027

- Tulostavoite 13: Syyttäjälaitoksen koulutusjärjestelmä vastaa rikosasioiden vaativuuden kasvua.
- Tulostavoite 15: Henkilöstön työssäjaksaminen paranee.
- Tulostavoite 16: Syyttäjälaitos edistää tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

Keskeiset toimet tulostavoitteiden saavuttamiseksi

Syyttäjälaitoksen osaamista tukee suunnitelmallinen perehdytys, työssä oppimisen tuki sekä Syyttäjälaitoksen koulutus- ja työkykyohjelmat.

Henkilöstöä koulutettiin kattavasti vastaamaan tarpeita, ja se tehtiin päivitetyn koulutusohjelman mukaisesti. Koulutus koostui kursseista, verkkokoulutuksista, lyhyistä etäkoulutuksista ja syyttäjälaitosten omista koulutuksista. Etä- ja verkkokoulutus edistävät koulutuksen tasapuolista saavutettavuutta valtakunnallisessa organisaatiossa, ja niiden ansiosta koulutuksen voi sovittaa mahdollisimman monen henkilön aikataulupaineiseen työhön. Niiden etuna on myös matkakustannusten merkittävä alaneminen ja samalla koulutuspäivien lisääntyminen.

Keskitettyä koulutusta järjestettiin 57 päivää. Osallistujia oli 915 ja oppilaspäiviä 1 649. Lyhytkestoista koulutusta oli 58 tuntia, osallistujia 1 120 ja oppilastunteja 2 568. Syyttäjien asioiden ja dokumenttien hallintajärjestelmän (mini-AIPA) kertausta oli 216 tuntia, osallistujia 625. Ensiapukoulutusta järjestettiin valtakunnallisesti etäyhteyksin 20 tuntia, osallistujia 91 henkilöä.

Esihenkilöiden johtamisosaamista kehitettiin hankkeessa, jossa määriteltiin esihenkilö- ja johtamistehtävät. Luotiin Syyttäjälaitoksen esihenkilöpolku ja siihen kuuluvat tukitoimet. Uudet esihenkilöt ohjattiin HAUSin Mahdollistaja-valmennukseen. Lisäksi järjestettiin esihenkilöinfoja ajankohtaisista asioista.

Valtakunnansyyttäjän toimiston 1.1.2024 voimaan tullutta organisaatiouudistusta tuettiin kehittämishankkeella. Hankkeen tavoitteena oli luoda yhteiset pelisäännöt osastoille ja yksiköille, varmistaa toimivat prosessit, tukea henkilöstön työkykyä ja motivaatiota sekä parantaa esihenkilöiden tavoitettavuutta ja osaamista.

Henkilöstön työkyvyn tukemista jatkettiin monivuotissuunnitelman mukaisesti. Työnohjausta järjestettiin osa-alueittain esimerkiksi tiettyjen rikosasioiden käsittelyn aiheuttamiin psykososiaalisiin haasteisiin ja muutostilanteisiin. Työpaikkaselvityksiä tehtiin suunnitellusti. Työsuojelun riskikartoituksessa tunnistettiin psykososiaalisen kuormituksen riskejä, joten päätettiin toimista niiden hallitsemiseksi. Henkilöstölle tarjottiin edelleen tarvelähtöistä mahdollisuutta osallistua univalmennukseen ja Kiila-kuntoutukseen. Mielenterveyssyistä johtuvat sairauspoissaolot laskivat hieman edellisestä vuodesta. Työtyytyväisyysindeksi oli 3,65. Se nousi vähän edellisvuodesta, mutta muutos ei ollut tilastollisesti merkittävä.

Keskitetyllä henkilöstöhallinnolla ja ohjauksella on varmistettu henkilöstön yhdenvertaista ja tasapuolista kohtelua. Palkkaratkaisujen tasa-arvotarkastelua tehdään osana virkaehtosopimusneuvotteluja.

Toteutunut henkilötyövuosimäärä vuonna 2024 oli 633 henkilötyövuotta. Tulossopimuksessa tavoite oli 667 henkilötyövuotta, ja henkilöstösuunnitelmat tehtiin tähän osoitetun määrärahan mukaisesti. Henkilöstön vaihtuvuudesta ja virkavapauksista johtuvat ennakoimattomat poistumat aiheuttivat kuitenkin viiveitä rekrytointiprosessin keston vuoksi. Henkilötyövuosien määrä vaikuttaa keskeisesti siirtyvien määrärahojen tasoon. Vaihtuvuutta hillittiin rajoittamalla harkinnanvaraisten virkavapauksien määrää ja perustamalla uusia syyttäjänvirkoja.

Henkilötyövuodet	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2024
Yhteensä	586	625	633	667
johto	7	7	8	-
syyttäjät	422	448	449	481
kansliahenkilöstö	128	139	137	-
asiantuntijat	23	24	29	-
YO- ja AMK-harjoittelijat	7	7	10	-

Taulukko 5. Henkilötyövuodet

Henkilöstön lukumäärä	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Henkilöstön määrä yhteensä	612	646	662
naiset	445	479	491
miehet	167	167	171

Taulukko 6. Henkilöstön määrä

Oikeusministeriön hallinnonalan Pidetty!-hankkeessa Syyttäjälaitos osallistui hallinnonalan rekrytointikoulutuksen ja esihenkilöiden mentorointiohjelman suunnitteluun sekä

työyhteisövalmennuksen edistämiseen. Syyttäjälaitos myös osallistui hankkeeseen kuuluneen Juristipodin tekemiseen ja esitteli toimintaansa koululaisille Espoon Yrityskylän oikeustalossa.

Seuraavassa muita henkilöstön käyttöön ja henkisten voimavarojen hallinnan tunnuslukuja.

Henkilöstön ikäjakauman muutoksen suuruus ei ole täysin nähtävissä. Alle 35-vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä vuonna 2020 oli 21,7 %, kun se vuonna 2024 oli jo 32,2 %. Vastaavasti 35–64-vuotiaiden osuus on vähentynyt 11,2 %-lla. Muutos selittää osaltaan syyttäjäntoiminnan tehokkuuden laskua. Sitä tarkasteltiin tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta käsittelevissä kappaleissa.

Henkilöstön keski-ikä ja ikäjakauma	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Keski-ikä	43,6	43,3	43,8
naiset	42,7	42,6	43,0
miehet	46,1	45,3	45,9
Ikäjakauma			
–24	17	14	16
25–34	188	197	197
35–44	121	149	150
45–54	131	130	129
55–64	150	150	159
65–	5	6	11

Taulukko 7. Henkilöstön ikärakenne

Henkilöstön koulutustaso	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Koulutustasoindeksi	6,4	6,4	6,4
naiset	6,2	6,2	6,3
miehet	6,9	6,8	6,8

Taulukko 8. Henkilöstön koulutustaso

Virkasuhteiden laatu	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Vakinaiset virkamiehet (lkm)	434	457	487
osuus (%)	70,9 %	70,7 %	73,6 %
naiset	303	326	352
miehet	131	131	135
Määräaikaiset virkamiehet (lkm)	178	189	175
osuus (%)	29,1 %	29,3 %	26,4 %
naiset	142	153	139
miehet	36	36	36
Kokoaikaiset virkamiehet (lkm)	558	592	609
osuus (%)	91,2 %	91,6 %	92,0 %

naiset	397	431	446
miehet	161	161	163
Osa-aikaiset virkamiehet (lkm)	54	54	53
osuus (%)	8,8 %	8,4 %	8,0 %
naiset	48	48	45
miehet	6	6	8

Taulukko 9. Tietoja virkasuhteista

Työvoimakustannukset	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Tehdyn työajan palkat, % säännöllisestä vuosityöajasta	81,6 %	82,0 %	81,8 %
Kokonaistyoimakovakustannukset (euroa per vuosi)	44 249 879	48 949 806	50 202 146
Tehdyn työajan palkat, % palkkasummasta	77,3 %	77,8 %	77,8 %
Välilliset työvoimakustannukset (euroa per vuosi)	15 519 046	17 295 990	17 399 737
Välilliset työvoimakustannukset, % tehdyn työajan palkoista	54,0 %	54,6 %	53,0 %

Taulukko 10. Työvoimakustannukset

Työhyvinvointi	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Lähtövaihtuvuus (%)	13,4 %	9,7 %	10,5 %
Tulovaihtuvuus (%)	10,7 %	10,8 %	9,6 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	0,2 %	0,0 %	0,0 %
Sairauspoissaolopäivät per HTV	6,9	6,1	5,3
Työtyytyväisyysindeksi	3,5	3,6	3,7
Työtyytyväisyyden edistämiseen käytetyt määrärahat per HTV	44	36	42
Työkunnon edistämiseen käytetyt määrärahat per HTV	142	173	128
Koulutukseen ja kehittämiseen käytetyt määrärahat per HTV	1 407	1 665	1 711
Koulutukseen ja kehittämiseen käytetyt työpäivät per HTV	2,6	2,9	2,2
Työterveyshuollon kustannukset per HTV	419	647	621

Taulukko 11. Työhyvinvointiin liittyviä tunnuslukuja

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Syyttäjälaitokselle myönnettiin vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa määrärahaa yhteensä 63 201 000 euroa, mikä oli 6 144 000 euroa (10,7 %) suurempi edellisen vuoden talousarvioon

verrattuna. Oikeusrekisterikeskuksen (KPY 154) ICT-menojen kirjausoikeuden piiriin kuului 5 646 000 euroa vuoden 2024 palvelusopimuksen ja tilijaottelun mukaisesti. ICT-menojen osuus kasvoi vuoden viimeisellä tilijaottelun muutoksella 6 730 000 euroon.

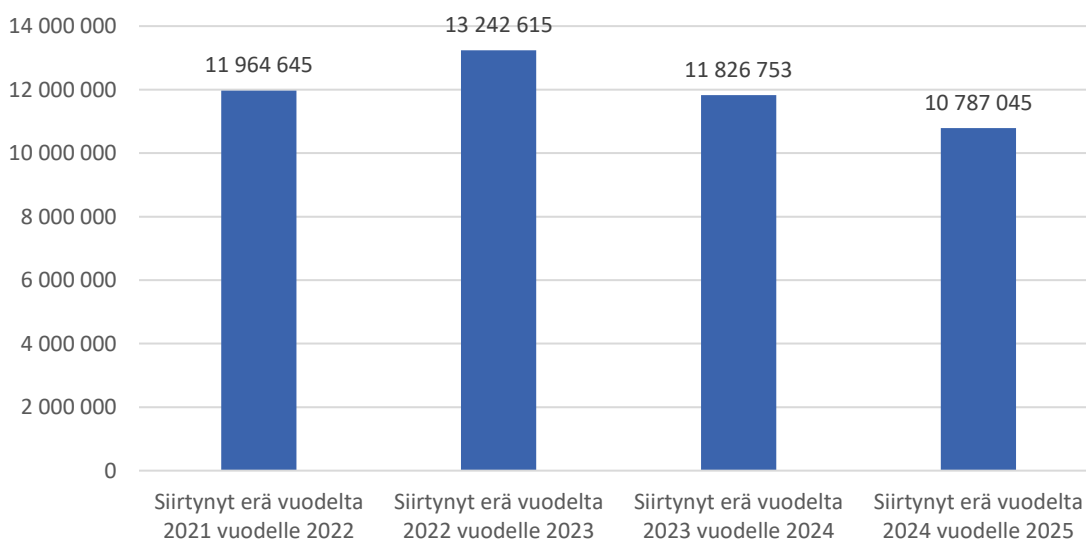
Vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa Syyttäjälaitoksen budjettirahoitukseen tehtiin 150 000 euron vähennys, jolla katettiin vaalipiirilautakuntien henkilöstömenoja. Vuodelta 2023 siirtyneen siirtomäärärahan osuus momentilla 4.23.25.30.01 oli 11 826 753 euroa.

Vuonna 2024 määrärahaa oli käytössä yhteensä noin 74 878 000 euroa. Vastaava summa edellisenä vuonna oli noin 72 281 000 euroa.

Syyttäjälaitoksen rahoituksen rakenne	2024
Määrärahaa käytettävissä yhteensä	74 877 753
Varsinainen talousarvio 25.30.01	63 201 000
josta ORK:n kirjausoikeuden piirissä (KPY 154)	5 646 000
Vuoden 2024 lisätalousarviot 25.30.01	-150 000
LTA III / 2024	-150 000
Vuodelta 2023 siirtyneet erät 4.23.25.30.01	11 826 753
josta ORK:n kirjausoikeuden piirissä (KPY 154)	1 175

Taulukko 12. Syyttäjälaitoksen rahoituksen rakenne vuonna 2024

Siirtyvät määrärahat ovat laskussa. Vuonna 2024 siirtyvän erän osuus varsinaisesta talousarviosta oli 18,8 %, kun vastaava suhteellinen osuus vuonna 2023 oli 20,7 %.

Syyttäjälaitoksella oli vuonna 2024 myös erillinen 70 000 euron käyttöoikeus sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan momentille 33.60.31.01 Lastenasiointalo-toimintamallien kehittäminen ja valtakunnallistaminen (Barnahus-hanke). Edellisiltä vuosilta siirtynyttä siirtomäärärahaa oli käytettävissä 16 945 euroa.

Vuonna 2024 oli käyttöoikeutta 60 208 euroa myös valtioneuvoston kanslian momentille 23.01.03.1 kattamaan Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenoja.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Henkilöstökulut ovat Syyttäjälaitoksen suurin yksittäinen kuluerä. Niihin budjetoitiin vuonna 2024 yhteensä noin 52 802 000 euroa, josta 3 924 000 oli edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa. Määrärahaa jäi käyttämättä 3 211 000 euroa (6,1 %). Siirtyvien määrärahojen kohdennuksilla pyrittiin turvaamaan henkilöstömäärän kasvu tulossopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2024 tavoiteltiin noin 679 henkilötyövuoden kertymää eli noin 54 henkilötyövuoden lisäystä vuodesta 2023. Tavoitteista jäätiin selvästi: lisäystä oli vain kahdeksan henkilötyövuotta (1,3 %). Syyttäjien henkilötyövuodet pysyivät lähes ennallaan. Maltillisen kasvun taustalla olivat erityisesti valtakunnansyyttäjän toimiston organisaatiouudistuksen vaatimat rekrytoinnit ja Länsi-Suomen syyttäjälueen henkilöstölisäykset. Kokonaisuutena tavoitteista jäänti johtui pääasiassa henkilöstön vaihtuvuudesta ja poistumasta, jonka korvaaminen itsessään edellytti suurta rekrytointimäärää. Henkilöstömäärän kasvattaminen suunnitellusti olisi edellyttänyt lisäksi 54 henkilötyövuotta vastaavaa määrää rekrytointeja. Työn määrä oli syyttäjälueiden käytettävissä olevaan aikaan ja resursseihin nähden liian suuri.

Henkilöstömäärän kasvutahti hidastui selvästi aiemmista vuosista. Vuonna 2022 kasvua oli vuoden takaisesta noin 28 henkilötyövuotta (4,9 %), joista syyttäjien osuus oli 20 henkilötyövuotta. Vuonna 2023 kasvua oli 39 henkilötyövuotta (6,7 %), josta syyttäjiin kohdistui 26 henkilötyövuotta.

Huolimatta vähäisestä henkilöstömäärän kasvusta henkilöstömenot nousivat 1 838 000 eurolla (3,9 %) vuoteen 2023 verrattuna. Palkkamenot kasvoivat valtakunnansyyttäjän toimistossa noin 843 000 eurolla (19,7 %) edellisestä vuodesta. Länsi-Suomen syyttäjälueen henkilöstömenot kasvoivat noin 838 000 eurolla, mutta suhteellinen kasvu (6,5 %) oli merkittävästi pienempi kuin

valtakunnansyyttäjän toimistossa. Henkilöstömenoja kasvatti osaltaan maaliskuussa 2024 voimaan tullut kahden prosentin palkkojen yleiskorotus.

Henkilöstömenojen kasvattamisella tavoiteltiin erityisesti avoinna olevien asioiden määrän vähentämistä. Syyttäjien määrää ei kuitenkaan kyetty lisäämään, ja käytännössä vuotta 2023 vastaavalla syyttäjämäärällä ei saatu aikaan edellistä vuotta vastaavaa määrää asiaratkaisuja.

Toimitilojen vuokramenot ylitettiin noin 79 000 eurolla (1,9 %). Ylityksen taustalla olivat Espoon, Helsingin ja Vantaan oikeustalojen muutostyöt. Edelliseen vuoteen nähden vuokria kasvattivat myös vuokrien indeksikorotukset.

Muissa menoissa vuoden 2024 budjetti ylitettiin noin 939 000 eurolla (9,8 %). Ylitys johtui ennen kaikkea ICT-menojen selvästi ennakoitua suuremmasta toteumasta. Vuoteen 2023 verrattuna muiden menojen osuus kasvoi 1 618 000 eurolla (18,2 %). Tästä kasvusta ICT-menot selittävät selvästi suurimman osan, noin 1 372 000 euroa. Muita kasvua selittäviä tekijöitä olivat Kuopion uuteen oikeustaloon liittyvät hankinnat, käännös- ja tulkkaupalvelujen tarpeen selvä lisääntyminen, Syytälaitoksen maksettaviksi tulleet oikeudenkäyntikulut, Syytälaitospäivän järjestelyt sekä kasvanut liikunta-, kulttuuri- ja lounasetujen käyttö. Myös Palkeiden talous- ja henkilöstöhallinnon keskitetyistä palveluista maksettiin arvioitua enemmän.

Syytälaitoksen ICT-menoihin varattiin vuoden 2024 talousarvion tilijaottelussa 5 646 000 euroa, joka siirrettiin Oikeusrekisterikeskuksen käyttöön. ICT-kulujen toteuma oli 6 730 000 euroa, ja budjetti ylitettiin 1 084 000 eurolla (19,2 %).

ICT-kuluista merkittävä osuus, noin 2 868 000 euroa (42,6 %) liittyi rikos-AIPAAan. Toteuma oli 454 000 euroa (15,8 %) budjetoitua suurempi. Ylitys johtuu pääosin siitä, että järjestelmän integrointityö vaati arvioitua enemmän resursointia. Myös toiminnallisessa tiekarttasuunnittelussa oli puutteita, mikä osaltaan johti ennakoimattomiin kuluihin. AIPA-hanke päättyi 31.6.2024 ja siirryttiin hankkeen jälkeiseen kehitystyöhön ja tuotehallintaan. Hankeliitännäiset kulut vuonna 2024 olivat yhteensä 174 000 euroa, ja ne olivat huomattavasti pienemmät kuin vuonna 2023. Suurin nousu kohdistui järjestelmän kehittämiseen ja ylläpitoon, kasvua edellisestä vuodesta noin 986 000 euroa (57,7 %). Kehityksen taustalla on rikos-AIPAn siirtyminen tuotantokäyttöön vuoden

2025 aikana ja se, että hankevaiheessa toteuttamatta jääneet tehtävät on siirretty jatkokehittämisen piiriin.

AIPAn ohella ICT-määrärahat ylittyivät merkittävästi mm. Valtti-päätelaitepalvelujen ja -lisätöiden osalta yhteensä 206 000 eurolla (53,0 %). Asiakaskohtaisissa palveluissa eli ASKO-palveluissa budjetin ylitys oli 102 000 euroa (29,8 %), koska AIPA edellytti palvelinkapasiteetin lisäämistä. Integroidun postin- ja sanomanvälitysjärjestelmän IPOST-palvelussa ylitys oli 48 000 euroa (53,5 %). AIPAn myötä käytöstä poistuvassa rikosasioiden asianhallintajärjestelmä Sakarissa kulut ylittyivät 44 000 eurolla (29,8 %) johtuen käräjäoikeuksien AIPA:n käyttöönottojen aiheuttamista häiriöistä.

Kulujen ennustettavuus oli vuonna 2024 heikkoa. Monet edellä mainituista eristä kasvoivat selvästi Oikeusrekisterikeskuksen syksyllä 2024 antamista arvioista vielä vuodenvaihteen jälkeen. Yksin joulukuulle 2024 kirjattiin kuluja noin 1 700 000 euroa, kun keskimäärin tammi–marraskuussa kuluja syntyi kuukautta kohti noin 455 000 euroa. Tilannetta selittävät erityisesti Valtorin laskutuksessa edelleen tapahuvat viiveet. Ennustettavuuden heikkoutta on aiheuttanut myös se, että budjetit ja toteumat on jyvitetty eri tavoilla. Budjetti on saatettu laskea työasemien määrän perusteella, mutta toteutunuita kuluja jyvitetään aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Esimerkiksi asiakastuen kuluja kirjattiin vuonna 2024 aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, vaikka tätä ei oltu huomioitua budjetissa.

ICT-budjetin ylitys oli vuonna 2024 historiallisen suuri. Sillä on merkittäviä vaikutuksia tulevien vuosien toiminnan suunnitteluun, koska siirtyviä määrärahoja ei ole käytettävissä ennakoidusti.

Virkamatkamenot kääntyivät loivaan laskuun. Niitä maksettiin noin 778 000 euroa, joka on noin 79 000 euroa (9,1 %) edellisvuotta vähemmän. Koulutusmatkoihin käytettiin noin 34 000 euroa (12,3 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Myös tuomioistuinkäsittelyjen matkakulut pienenevät noin 41 000 eurolla (12,0 %). Vuonna 2023 kuluja kasvatti erityisesti sotarikosasia, jota käsiteltiin suurilta osin ulkomailla Liberiassa ja Sierra Leonessa, ja joka ei aiheuttanut kuluja enää vuonna 2024. Toisaalta syyttäjälueille on edistetty käräjäoikeuksien kanssa etäsyyttämistä ja istuntopäivien tehokkuutta, mikä osaltaan on vähentänyt virkamatkustamisen tarvetta. Myös Syyttäjälaitoksen omia tilaisuuksia on pyritty järjestämään etäyhteyksin mahdollisuuksien mukaan.

Talousarvion toteuma, tulojen ja menojen erittely	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Budjetti 2024
Henkilöstömenot	43 432 922	47 753 190	49 590 933	52 802 000
Toimitilavuokratulot	3 656 609	4 018 000	4 143 667	4 064 647
Muut kulut	8 440 055	8 877 587	10 495 187	9 556 305
Bruttomenot	55 529 586	60 648 776	64 229 787	66 422 952
Maksullisen toiminnan tuotot	5	53	0	0
Muut tuotot	230 561	193 995	139 977	140 084
Bruttotulot	230 566	194 048	139 977	140 084
Nettokäyttö	55 299 020	60 454 729	64 089 810	66 282 868

Taulukko 13. Syyttäjälaitoksen tulot ja menot mom. 25.30.01 sisältäen edelliseltä vuodelta siirtyneiden määrärahojen käytön (muut kulut sisältävät Oikeusrekisterikeskuksen, KPY 154 käyttöön annettujen ICT-määrärahojen käytön)

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Syyttäjälaitoksen tuotto- ja kululaskelman loppusumma vuonna 2024 oli 59 384 902 euroa. Vuoteen 2023 verrattuna kasvua oli noin 2 241 597 euroa (3,9 %). Muutoksen syyt on eritelty seuraavissa kappaleissa. Tuotto- ja kululaskelmaan eivät sisälly Oikeusrekisterikeskus-kirjanpitoyksikölle (KPY 154) osoitetut momentin 25.30.01 ICT-toimintamenomäärärahat. Nämä erät on käsitelty edellisessä, vuoden 2024 talousarvion toteumaa käsittelevässä, luvussa.

Toiminnan tuotot

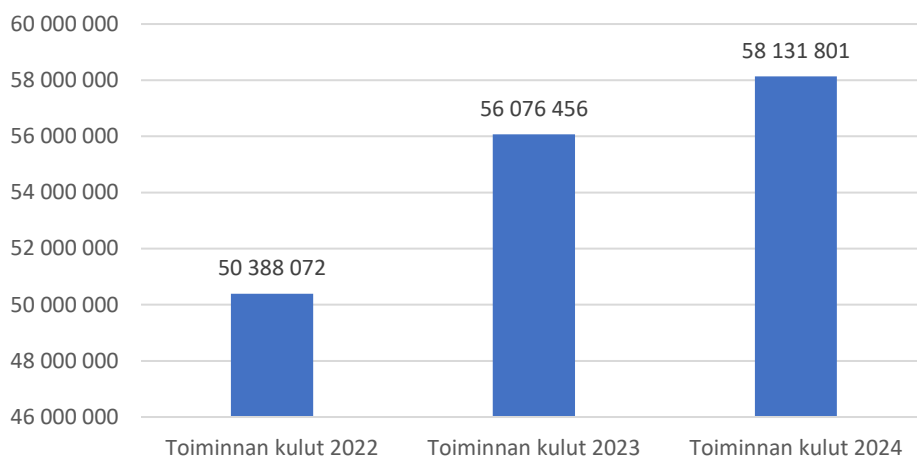
Syyttäjälaitoksen toiminnan tuottojen kertymä vuonna 2024 oli yhteensä noin 144 000 euroa, joka oli noin 57 000 euroa (28,4 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Syynä on vuokratuottojen väheneminen. Tuottojen rakenne ei ole muuttunut edellisistä vuosista. Vuokrien ohella tuottoja saadaan aiempien vuosien tapaan Eurojust- ja EJTN-kulujen palautuksista ja yliopistojen maksamista korkeakouluharjoittelijoiden palkoista. Lisäksi Valtiokonttorilta saatiin Kaiku-työelämähankerahoitusta 13 960 euroa. Syyttäjälaitoksen tuottojen erissä ei ole merkittävää muutosta.

Vuoteen 2023 verrattuna, vuokratuotot laskivat noin 43,8 %. Tämä johtuu siitä, että tyhjiä toimitiloja ei ole saatu edelleenvuokrattua. Syyttäjälaitos on vuoden 2024 aikana pyrkinyt edistämään tyhjien vuokratilojen jälleenvuokrausta yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Myös EJTN- ja Eurojust-palautukset olivat pienempiä kuin vuonna 2023.

Vuonna 2024 toiminnan tuotoilla katettiin noin 0,24 % toiminnan kuluista. Suhdeluku laski hieman vuodesta 2023.

Toiminnan kulut

Syyttäjälaitoksen toiminnan kulut ovat kasvaneet selvästi viime vuosina. Vuonna 2024 toiminnasta aiheutui kuluja noin 58 132 000 euroa, kun vastaava summa vuonna 2023 oli noin 56 076 000 euroa. Toiminnan kulut ovat vuodessa kasvaneet noin 2 055 000 euroa (3,66 %). Kasvua on kahden vuoden takaisesta 7 743 000 euroa (15,3 %). Kehitys ilmenee seuraavasta kuvasta.

Kuva 2. Toiminnan kulujen kehitys vuosina 2022–2024

Kulukehitys on nousujohteista kaikissa erissä lukuun ottamatta muita kuluja. Kasvun taustalla olivat erityisesti henkilöstökulut, jotka nousivat edellisestä vuodesta noin 1 700 000 eurolla (3,5 %). Vuonna 2024 henkilöstökulut olivat 50 238 000 euroa ja sitä edeltävänä vuotena 48 538 000 euroa. Vuodesta 2022 kasvua oli 6 669 000 euroa (15,3 %). Kasvun ovat mahdollistaneet Syyttäjälaitokselle myönnetyt määrärahojen tasokorotukset. Vuoden 2024 merkittävin korotus palkkojen yleiskorotuksen ohella oli oikeudenhoidon selonteon perusteella myönnetty 2 400 000 euron määrärahat. Myös siirtyneiden määrärahojen vaikutus on merkittävä.

Palveluostojen kokonaiskertymä oli vuonna 2024 noin 2 460 000 euroa. Kuluja syntyi noin 226 000 euroa (10,1 %) edellistä vuotta enemmän. Kasvun taustalla olivat erityisesti henkilöstöpalvelut, kuten kulttuuri-, liikunta- ja lounasedut. Näihin käytettiin noin 95 000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Kulukertymää kasvattivat myös Kuopion uuden oikeustalon muuttokulut, Palkeiden talous- ja henkilöstöhallinnon palvelumaksut, käännös- ja tulkkaukspalvelut sekä

toimitilojen siivouspalvelut. Palveluostojen kasvua hillitsivät edellistä vuotta pienemmät toimitilojen korjaus- ja kunnossapitotarpeet. Lisäksi AIPA-hanketoimisto lopetti toimintansa 31.3.2024, minkä vuoksi kuluja syntyi selvästi edellistä vuotta vähemmän.

Vuokriin käytettiin vuonna 2024 noin 4 261 000 euroa, joka oli noin 145 000 euroa (3,5 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Inflaatio on hidastanut: Vuonna 2024 Senaatti-kiinteistöt korotti vuokria 4,8 %, kun vastaava korotus vuotta aiemmin oli 8,3 %. Indeksikorotukset ovat kuitenkin edelleen selvästi korkeammat kuin vielä muutama vuosi sitten. Indeksikorotusten ohella kasvun syynä olivat Espoon oikeustaloon vuoden 2024 aikana tehdyt muutostyöt, jotka maksettiin osana syyksuun toimitilavuokraa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän toteuma vuonna 2024 oli noin 372 000 euroa eli noin neljänneksen suurempi kuin edellisenä vuonna. Kulukertymää lisäsivät toimistokalusteiden hankintatarpeet. Vuonna 2024 Kuopion uusi oikeustalo otettiin käyttöön, Rovaniemen Ounasjoentien toimipaikasta muutettiin pois ja Helsingin oikeustalolla uusittiin kalusteita. Myös ammattikirjallisuuden hankintoihin kului enemmän rahaa kuin vuonna 2023.

Muiden kulujen kertymä vuonna 2024 oli noin 800 000 euroa eli noin 86 000 euroa (9,7 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin selittävä tekijä on se, että virkamatkustamisen kustannukset laskivat vuodesta 2023. Virkamatkustamisen kustannuksia oli noin 79 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Syyttäjälaitoksen tuotto- ja kululaskelman rakenne ei ole muuttunut. Aiempien vuosien tapaan suurimmat kuluerät koostuvat henkilöstö- ja vuokratuloista, jotka yhdessä ovat noin 93,7 % kaikista toiminnan kuluista.

1.7.4 Tase

Syyttäjälaitoksen taseen loppusumma 31.12.2024 oli noin 5 553 000 euroa. Vuoden 2023 tasearvo oli noin 55 000 euroa. Merkittävä nousu johtuu siitä, että rikos-AIPAn hankevaihe on päättynyt 30.6.2024 ja järjestelmän hankeosuus on aktivoitu Syyttäjälaitoksen aineettomiin hyödykkeisiin. Syyttäjälaitokselle AIPAn osuutta on siirretty 5 479 911 euroa vuonna 2024.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Syyttäjälaitoksen käyttöomaisuuden tasearvo vuoden 2024 lopussa oli noin 5 499 000 euroa. Summa koostui taide-esineistä ja edellä mainitusta AIPA-hankkeesta. AIPAn siirron takia käyttöomaisuuden arvo on noussut yli 5 499 000 eurolla vuodesta 2023.

Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden määrä kasvoi vuonna 2024 noin 54 000 euroon. Kasvu johtuu pääosin myyntisaamisten määrästä, joka oli noin puolet suurempi kuin edellisenä vuonna.

Vieras pääoma

Syyttäjälaitoksen vieraan pääoman loppusumma oli vuonna 2024 noin 12 404 000 euroa, kun se vuonna 2023 oli 11 923 000 euroa. Kasvua vuodesta 2023 oli noin 481 000 euroa (4,0 %). Nousu johtuu siirtovelkojen kasvusta. Esimerkiksi lomapalkkavelan muutos ja työntekijän eläkemaksujen erät nousivat huomattavasti verrattuna vuoteen 2024.

Ostovelkojen määrä oli vuoden 2024 lopussa noin 283 000 euroa, josta noin 189 000 euroa oli velkoja ulkoisille saajille. Sisäisten, muiden valtion virastojen, ostovelkojen osuus oli noin 83 000 euroa. Ostovelkojen kokonaismäärä laski vuodesta 2023 noin 49 000 eurolla.

Kirjanpitoyksiköiden välisten tilitysten määrä oli vuoden 2024 lopussa noin 1 049 000 euroa, ja se koostuu palkanmaksuun liittyvistä eristä. Summa oli noin 30 000 euroa edellistä vuotta suurempi, ja se johtui suurimmilta osin ennakonpidätysten ja tapaturmamaksujen kasvamisesta.

Edelleen tilitettävien erien sisältö, noin 971 000 euroa, liittyy myös palkkaeriin ja koostuu pääosin työnantajan ja työntekijöiden eläkemaksuista ja työttömyysvakuutusmaksuista. Merkittävää muutosta vuodesta 2023 ei ollut. Työttömyysvakuutusmaksujen määrä laski, kun taas työnantajan eläkemaksujen osuus hieman kasvoi.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Syyttäjälaitoksen johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa laitoksen sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä.

1.8.1 Arviointien tulokset

Arviointikysely 2024

Syyttäjälaitoksessa tehtiin syksyllä 2024 vuosittainen arviointikysely laitoksen johdolle ja esihenkilöille sisäisen valvonnan menettelyjen asianmukaisuuden arvioimiseksi. Kysely perustuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan laatimaan arviointikehikkoon. Kyselyssä painotetaan osa-alueita, joissa arvioidaan olevan erityistä kehittämistarvetta. Vuoden 2024 kysely oli järjestyksessään kuudes vuonna 2019 säädetyn uusimuotoisen Syyttäjälaitoksen aikana.

Arvioinnin mukaan sisäisen valvonnan taso eri osa-alueilla oli hyvää. Kehitys on ollut myönteistä erityisesti tavoitteiden riittävän selkeässä määrittelyssä, jotta tavoitteisiin liittyvät riskit voidaan tunnistaa. Kehitys on ollut hyvää myös tiedon hankinnassa ja hyödyntämisessä ohjaus- ja johtamisjärjestelmän tukena sekä sisäisessä viestinnässä. Yksittäisiä kehittämiskohteita on tunnistettu avoimissa vastauksissa, ja ne on raportoitu johdolle.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä tekee vuosittain syyttäjäalueen tai -alueiden alueurantakäynnin, jolla selvitetään laajasti alueen tilannetta. Vuonna 2024 vuorossa olivat Länsi-Suomi ja Ahvenanmaa. Seurantakäynnin havaintoja ja niistä tehtäviä päätelmiä sekä tarpeellisia toimia on käsitelty Syyttäjälaitoksen ja syyttäjäalueen johdossa, johtoryhmässä ja ohjausryhmässä.

Syyttäjälaitoksen keskushallintoyksikkönä toimivassa valtakunnansyyttäjän toimistossa toteutettiin organisaatiouudistus, jossa selkeytettiin yksikkörakennetta ja toimintojen vastuualueita. Uudistuksella toimeenpantiin tavoitetta tehostaa kanteluasioiden käsittelyä ja vahvistaa Syyttäjälaitoksen hallinnon ohjausta sekä ammattimaista ja laadukasta hallintotehtävien hoitamista. Vuoden aikana myös keskitettiin poliisirikosasioiden tutkinnanjohto valtakunnansyyttäjän toimistoon. Tavoitteena oli tehostaa kyseisen asiaryhmän käsittelyä.

Kokonaisuutena tarkastellen Syyttäjälaitoksen sisäinen valvonta arvioidaan järjestetyn asianmukaisesti. Kehittämiskohteita on tunnistettu, ja valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetty tavoitteet täyttyvät.

Maksuaikakortit

Syyttäjälaitoksella oli vuoden 2024 lopussa käytössä 475 henkilökohtaista maksuaikakorttia. Valvontaa kohdennettiin allekirjoitettuihin käyttösitoumuslomakkeisiin, korttimaksujen asianmukaisuuteen, mahdollisiin väärinkäytöksiin ja asianmukaisiin käyttörajoihin. Maksuaikakorttien hallinnointi ja käyttö toteutui asianmukaisesti, eikä väärinkäytöksiä havaittu.

Takaisinperintä

Virkamiesten palkanmaksuun liittyviä takaisinperintäpäätöksiä tehtiin yhdeksän kappaletta tilikaudella 2024. Peritty yhteissumma oli 18 279,30 euroa.

1.8.2 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Yhdellä syyttäjäalueella on syyteasioiden kirjaamisessa ilmennyt tilastointiin vaikuttava poikkeava toimintatapa. Sitä on selvitetty vuoden 2024 aikana, ja selvitys jatkuu vuonna 2025. Asiassa ja siihen liittyvissä selvityksissä on epäily väärinkäytöksestä.

2 Liitteet

Syyttäjälaitoksen talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	21 948,12	12 689	12 688,56	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	21 948,12	12 689	12 688,56	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	6 927,43	4 180	4 180,45	0,00	100
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot (nettob)	43,03	730	730,30	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	6 884,40	3 450	3 450,15	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	28 875,55	16 869	16 869,01	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	70 549,30	60 208	60 207,74		60 207,74	0,00	0,00	60 207,74	60 207,74	0,00
Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	70 549,30	60 208	60 207,74		60 207,74	0,00		60 207,74	60 207,74	
23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja muut menot	70 549,30	60 208	60 207,74		60 207,74	0,00		60 207,74	60 207,74	
25. Oikeusministeriön hallinnonala	55 044 521,41	57 716 254	46 929 208,91	10 787 045,19	57 716 254,10	0,00	11 825 577,84	68 146 577,84	57 359 532,65	10 787 045,19
Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 289 521,41	1 395 254	1 395 254,10		1 395 254,10	0,00				
Syyttäjälaitoksen toimintamenot (nettob)(siirtomääräraha 2 v)	53 755 000,00	56 321 000	45 533 954,81	10 787 045,19	56 321 000,00	0,00	11 825 577,84	68 146 577,84	57 359 532,65	10 787 045,19
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	70 000,00	70 000	70 000,00		70 000,00	0,00	16 944,47	86 944,47	86 944,47	0,00
Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	70 000,00	70 000	70 000,00		70 000,00	0,00	16 944,47	86 944,47	86 944,47	0,00
33.60.31. Lastenasiantalo- toimintamallien kehittäminen ja valtakunnallistaminen	70 000,00	70 000	70 000,00		70 000,00	0,00	16 944,47	86 944,47	86 944,47	0,00
Määrärahatilit yhteensä	55 185 070,71	57 846 462	47 059 416,65	10 787 045,19	57 846 461,84	0,00	11 842 522,31	68 293 730,05	57 506 684,86	10 787 045,19

Syyttäjälaitoksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle.

Syyttäjälaitoksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2024 - 31.12.2024		1.1.2023 - 31.12.2023	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	0,00		-52,50	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	51 789,96		92 172,32	
Muut toiminnan tuotot	<u>91 987,29</u>	143 777,25	<u>108 707,18</u>	200 827,00
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	372 468,33		300 445,31	
Henkilöstökulut	50 237 918,12		48 538 357,43	
Vuokrat	4 260 976,33		4 116 332,16	
Palvelujen ostot	2 460 284,78		2 234 345,54	
Muut kulut	800 154,31		886 131,67	
Poistot	<u>0,00</u>	<u>-58 131 801,87</u>	<u>844,17</u>	<u>-56 076 456,28</u>
JÄÄMÄ I		-57 988 024,62		-55 875 629,28
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	557,52		43,03	
Rahoituskulut	<u>-4 139,72</u>	-3 582,20	<u>-145,76</u>	-102,73
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset kulut	<u>-10 730,01</u>	<u>-10 730,01</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
JÄÄMÄ II		-58 002 336,83		-55 875 732,01

JÄÄMÄ III		-58 002 336,83		-55 875 732,01
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	12 688,56		21 948,12	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 395 254,10</u>	<u>-1 382 565,54</u>	<u>-1 289 521,41</u>	<u>-1 267 573,29</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-59 384 902,37</u>		<u>-57 143 305,30</u>

Syyttäjälaitoksen tase

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>5 479 911,59</u>	5 479 911,59	<u>0,00</u>	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>19 201,89</u>	<u>19 201,89</u>	<u>19 201,89</u>	<u>19 201,89</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		5 499 113,48		19 201,89
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	2 750,00	2 750,00	0,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	31 406,28		20 670,21	
Siirtosaamiset	4 033,25		2 870,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	16 055,31		7 665,27	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	51 494,84	<u>4 645,34</u>	35 850,82
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-230,64</u>	<u>-230,64</u>	<u>-233,23</u>	<u>-233,23</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		54 014,20		35 617,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>5 553 127,68</u>		<u>54 819,48</u>

	31.12.2024	31.12.2023		
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-11 868 079,55	-11 036 490,59		
Pääoman siirrot	64 402 522,53	56 311 716,34		
Tilikauden tuotto-/kulujaäärä	<u>-59 384 902,37</u>	<u>-57 143 305,30</u>	-6 850 459,39	-11 868 079,55
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	283 005,32	331 542,50		
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 049 343,10	1 019 314,63		
Edelleen tilittettävät erät	970 660,44	968 807,13		
Siirtovelat	<u>10 100 578,21</u>	<u>9 603 234,77</u>	<u>12 403 587,07</u>	<u>11 922 899,03</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			12 403 587,07	11 922 899,03
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			<u>5 553 127,68</u>	<u>54 819,48</u>

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan sekä taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Syyttäjälaitokselle myönnettiin vuoden 2024 talousarviossa nettomäärärahaa momentille 25.30.01 yhteensä 63 201 000 euroa. Kolmannessa lisätalousarviesityksessä määrärahoja vähennettiin 150 000 eurolla kattamaan vaalipiirilautakuntien henkilöstömenoja. Vähennyksen jälkeen varsinainen talousarviorahoitus oli 63 051 000 euroa.

Oikeusrekisterikeskuksen käyttöön siirrettiin vuoden 2024 tilijaottelussa ICT-palvelusopimuksen mukaiset määrarahat 5 646 000 euroa. Määrarahat eivät riittäneet toteutuneisiin menoihin. Tilijaottelua muutettiin kattamaan yhteensä 1 084 000 euron ylitys (VN/29189/2023-OM-8 – 22.1.2025). Päivitetyt tilijaottelun myötä Oikeusrekisterikeskuksen käyttöön siirrettyjen määrärahojen taso oli 6 730 000 euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen henkilöstökulujen erittelyn liitteessä (liite 5) oli virhe. Johdon palkkojen ja palkkioiden laskelmasta puuttuivat yhden henkilön palkkatiedot. Vuoden 2023 tilinpäätöksen virheellinen summa oli 725 578,29 euroa. Oikea summa on 845 523,15 euroa ja se on korjattu osana vuoden 2024 tilinpäätöstä. Ero summien välillä oli 119 944,86 euroa.

Aiempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Vuonna 2024 maksettiin takautuvasti 1.1.2021 alkaen maksamatta jääneitä henkilökohtaisia palkanosia yhteensä 5 640,00 euroa. Aiempina vuosina liikaa maksettuja henkilökohtaisia palkanosia perittiin vuonna 2024 erillisiin maksusuunnitelmiin perustuen yhteensä 1 573,74 euroa. Maksut jatkuvat vuosien 2025–2026 aikana.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.25.99.	Bruttotulot	43,03		730,30		
Oikeusministeriön hallinnonalan	Bruttomenot	0,00		0,00		
muut tulot (nettob)	Nettotulot	43,03	730	730,30	0,00	100

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.30.01.	Bruttomenot	53 948 942,60		45 674 109,13		56 461 154,32				57 499 686,97	
Syyttäjälaitoksen toimintamenot	Bruttotulot	193 942,60		140 154,32		140 154,32				140 154,32	
(nettob)(Siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	53 755 000,00	56 321 000	45 533 954,81	10 787 045,19	56 321 000,00	0,00	11 825 577,84	68 146 577,84	57 359 532,65	10 787 045,19

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 3.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 4.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2024	2023
Henkilöstökulut	42 036 397,47	40 656 734,74
Palkat ja palkkiot	41 636 523,49	40 183 510,40
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	399 873,98	473 224,34
Henkilösivukulut	8 201 520,65	7 881 622,69
Eläkekulut	7 561 611,71	7 070 640,66
Muut henkilösivukulut	639 908,94	810 982,03
Yhteensä	50 237 918,12	48 538 357,43
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 129 988,84	845 523,15
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	240,00	240,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

*2023 tilinpäätöksessä 725 578,29, joka ilmoitettu palkoista väärin.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 6, poistot alle 1 000 000,00 euroa.

**Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden
pitkävaikutteisten menojen poistot**

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 7.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 8.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvioletaloudesta annetut lainat

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 9.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 10.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 11.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää.

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha-tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 645 412,41	1 575 823,80	1 947 307,01	1 841 168,95	14 921 383,77	20 285 683,53

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha-tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	1 645 412,41	1 575 823,80	1 947 307,01	1 841 168,95	14 921 383,77	20 285 683,53

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 13.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 14.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 15.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 16.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tilinpäätöstä täydentäviä tietoja esitetään toimintakertomuksen laskelmissa ja liitetiedoissa.

Syyttäjälaitoksen tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Syyttäjälaitoksella ei ole esitettävää liitteelle 18.

Allekirjoitukset

Syyttäjälaitos-kirjanpitoyksikön tilinpäätös on hyväksytty ja allekirjoitettu Helsingissä
26. helmikuuta 2025.

Ari-Pekka Koivisto

Valtakunnansyyttäjä

Joanna Autiovuori

Hallintojohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

